

Hänvisning
VM105:00/2022

Finansministeriet
Statsrådet
kirjaamo.vm@gov.fi

Kontaktperson
Jurist Thomas Löfwenhierta

Finansministeriet
Statsrådet
ella.luikku@gov.fi

Ärende

Utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om gruvmineralskatt

Finansministeriet har den 27 september 2022 begärt landskapsregeringens utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om gruvmineralskatt.

I propositionen föreslås det att en ny skatt på gruvmineral som brutits i Finland införs. I förslaget ingår även att punktskattelagen och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ändras. Den föreslagna skattemodellen grundar sig på betalningar av royaltytyp, vilka föreslås vara så okomplicerade och schematiska som möjligt. I skattemodellen ska dock å ena sidan skillnaden mellan metallmalmer och andra gruvmineral och å andra sidan skillnaderna i värde och malmhalt mellan olika metallmalmer beaktas.

De gruvmineral som avses i gruvlagen omfattas enligt förslaget av skattens tillämpningsområde. Gruvmineral som hittats genom guldvaskning ska emellertid inte omfattas av tillämpningsområdet. Skattskyldig föreslås vara den som har ett tillstånd som berättigar till utvinning av gruvmineral. Skattskyldiga är vanligtvis gruvbolag. Skatten i fråga om metallmalmer fastställs enligt den tidpunkt då den skattskyldige sänder malmen för anrikning. I fråga om andra gruvmineral fastställs skatten enligt den tidpunkt då gruvmineralen bryts.

Skatten på metallmalmer är enligt förslaget 0,6 procent av beskattningsvärdet av den metall som malmen innehåller. Beskattningsvärdet grundar sig på de internationella marknadspriserna för metaller. Om de prisuppgifterna inte är tillgängliga, fastställs beskattningsvärdet enligt förslaget utifrån motsvarande offentliga prisuppgifter eller i sista hand utifrån internationella offentliga prisuppgifter för en motsvarande produkt. Beskattningsvärdet beräknas som det årliga aritmetiska medelvärdet av prisuppgifterna

och fastställs på förhand utifrån prisuppgifterna från det föregående året. Skatten på andra gruvmineral än metallmalmer föreslås vara 0,20 euro per ton gruvmineral som bryts.

Lagstiftningsbehörighet

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet Åland och riket. Landskapet Åland har enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) lagstiftningsbehörighet avseende landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter.

Landskapet Åland har enligt 18 § 19 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet avseende rätt att leta efter, inmuta och utnyttja mineralfyndigheter.

Stadgandet i självstyrelselagen gällande närings- och nöjesbeskattningen förtjänar i sammanhanget en särskild uppmärksamhet. Ursprungligen var avsikten att självstyrelsens utgifter i huvudsak skulle bestridas med skatteintäkter och avsikten var att dessa skatter i betydande grad skulle bidra till detta. Landskapslagen om resandeavgift (1974:83) är otvivelaktigt en näringskatt då den i lagen definieras som en sådan och bedömdes som en sådan av Högsta domstolen. Dessutom måste apoteksavgiften enligt landskapslagen (1947:6) om apoteksavgift i landskapet Åland anses vara en typ av näringskatt. Det kan i sammanhanget konstateras att professor Antero Jyränki (Se A. Jyränki, om Ålands staträttsliga ställning, sid. 66) drar slutsatsen att landskapet har beskattningsbehörighet i fråga om sådana näringskatter som inte är konsumtionsskatter utan vilka såsom direkta skatter omfattar avkastningen av en viss bestämd näringsverksamhet.

Gällande medieavgiften enligt landskapslag (2019:103) om medieavgift anser Högsta domstolen att det utgör en tilläggsskatt på inkomst som är landskapets behörighet. Landskapet har enligt 18 § 20 punkten självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om rätten att utöva rundradio- och televisionsverksamhet och Högsta domstolen anser att utgångspunkten är att landskapslagstiftningen om medieavgift gäller angelägenheter som hör till landskapets lagstiftningskompetens.

Landskapsregeringen anser mot bakgrund av det ovan nämnda och de i ärendet tillgängliga handlingarna på svenska att den nu föreslagna lagen om gruvmineralskatt måtte anses falla inom landskapets lagstiftningsbehörighet, varför den inte blir tillämplig på Åland.

Utkastet till proposition har inte i sin helhet översatts till svenska. Enligt 28 § i självstyrelselagen för Åland ska utlåtande hämtas av landskapet i fråga om lagar som har

särskild betydelse för landskapet. Skriftväxlingsspråket är svenska enligt 38 § och underlag för att lämna utlåtande måste lämnas på svenska.

Om lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet i förvaltningsärenden inte är klar, kan utlåtande i ärendet begäras av Ålandsdelegationen i enlighet med 56 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland.

Ändringarna som föreslås i punktskattelagen (FFS 182/2010) och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (FFS 768/2016) är direkt tillämpliga i landskapet då de berör områden som tillhör rikets lagstiftningsbehörighet.

Minister

Roger Höglund

Jurist

Thomas Löfwenhierta

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, info@lagtinget.ax

Finansminister Annika Saarikko, annika.saarikko@vm.fi

Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi